

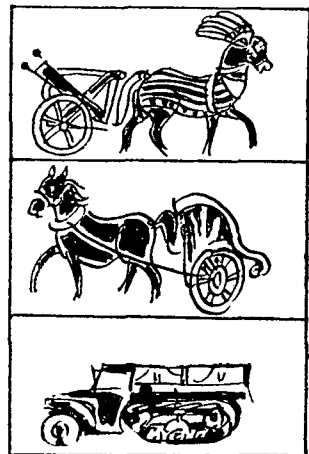
תורת-מטה, כשהיא מהולה במשובת-הומוזר — מעל-
 תה כפולה. אכן, זהו הנסיון שנעשה ב"מחזון" של פו"מ (עמ' 41),
 המציג את הסגנונים השונים של עבודת-מטה בצבאות הגדולים של
 העולם. בריטניה ואמריקה, צרפת ורוסיה (ואף גרמניה-שלי-אתמול)
 עוברות לפנינו על "במת" המחזון — והלכות-תורה רציניות
 מתבלות כאן בסממני גרוטסקה והתלוצצות. את היסוד השני
 (ההלצתי-האירוני) שבמחזון אין, כמובן, לקבל "יותר מדי ברצינות"
 (ומובטחנו כי אף נספחות-צבאית לא תתרעם על ההלצות שעל
 חשבון אותו צבא מסוים...). אך קטעי התורות ודאי שהנם רציניים.
 יותר מאשר קטעים לא ניתן היה, כמובן, לתת במסגרת "מחזון"
 קצר כזה, אשר לתוכו ניסו כאן, כנראה, לדחוס חלק נכבד למדי מעניניו של קול. היטל, בספרו על
 חמשת המטות-הכלליים הגדולים הנ"ל שבעולם.

מה ענין של הלון אצל "תכניות לכיסוי מבצע"? אכן, בפלישת נורמנדיה היה
 קשר בין השניים. "הלון" היה הכינוי לתחבולה שהומצאה ע"י בעלות-הברית להסחת תשומת-לבו ובילבול
 התמצאותו של שירותי-התצפית והאזהרה המכ"מי הגרמי. בעוד שלמעשה כווננו רובם המכריע של כוחות-
 האויר האנגלו-אמריקאיים כלפי נורמדיה — טסו מטוסים מעטים בכיוון לנרמניה, בהשליכם מתוכם פסי
 "נייר-כסף" צרים וארוכים, אשר רישומם על מסכי-הראדאר הגרמניים של אז היה כשל ציי-אויר גדולים.
 כך נשתלבו הטעיה והונאה טכנית לתוך מסכת ההטעיה האופרטיבית הגדולה, שקדמה למבצע-הפלישה ואף
 נתלחה לו, במשך זמן מה, בעצם מהלכו.

מוזה כשני מניני-שנים מעלה, "מערכות" מדי פעם בפעם נסיונותיה של כתיבה
 היסטורית-צבאית, בין במגמה מספרת-מאלפת ובין במגמה מנתחת ומציגה-ביעות. ברם, מאז הוקם הענף
 להיסטוריה של צה"ל — הוקלה בהרבה משימתנו בשטח זה. הקוראים יכולים ליהנות, בגליון זה ובגליונות
 אחרים של הירחון, מתוצאות עבודתו של הענף — בין שהרוב בא לידי ביטוי ע"י המצאת סקירות על-ידינו,
 או כתיבת אנשיו, ובין שהוא מתבטא בהקלת הפקידים של משתתפים אחרים ב"מערכות" מן העוסקים
 בנושאים היסטוריים-צבאיים.

למה, בעצם, שימשה כתקופות השונות המרכבה
 הצבאית של העולם-הקדמון? נראה, כי מרכבתו של גיבור יוני
 מימי "האיליאס" (כאכילס, או אַאָכס, למשל) שימשה לו כאמצעי
 תנועה — ובקרב נלחם הוא כרגלי. "רכבי-הקרב" של מצרים וחתיים
 (וכנראה — גם של הכנענים) שימש כ"משטח-הנעה" לקרב-קשתים
 "רכובי". מרכבות הפרטים (כמידה שהיו מציאותיות) נועדו לא רק
 להלם (פיסי ונפשי) הגלום בסוסים המסתערים, אלא אף בפגיעה
 באמצעות להבי-חרבות. ובדומה, יש ונשאלת כיום השאלה: לאיזו
 מתכליות אלו (הסעה, ירי, הלם) משמש נושא-הגייסות-המסודרין?
 ה"מכתב לקציני-המילואים" שבחוברת זו (עמ' 39) מצדד בתשובה
 מרחיקת-לכת, ואומר: לשלושתן! וברוב-מרץ!

(המשך ראה עמ' 73)

(המשך מעמ' 3)

בין המהדורות הראשונה והשניה של הספר "אילן ושלח" (דרך הקרבות של חטיבת גולני) עברו כבר כשמונה וחצי שנים. בינתיים, נתחלפו דורות (או "חצאי-דורות"), במידת-מה גם על במתו של צה"ל בכללו, אך בודאי וכודאי במסגרתה של אותה חטיבה מסוימת ממנה צמח ספר זה ולה הוקדש. המהדורה השלישית נאמנה לקודמתה ורק בחינה נוספת אחת נתחדשה בה — הצגת ענייני האספקה וה"לוגיסטיקה" בקורות החטיבה.

המהדורה החדשה של ספר-מופת זה בסידרת ספרי-החטיבות באה לקיים ולהמשיך אותה שליחות עצמה שהוגדרה כבר בהקדמת הוצאת "מערכות" למהדורה הראשונה: — להקנות "מסורת מאירה לדורות החדשים של לוחמי-צבא-הגנה-לישראל המצטרפים מדי פעם אל שורות חטיבת גולני ומתיצבים תחת דגלה". ומחר להוסיף — אף לדורות החדשים המשתלבים לשורותיו של צבא-הגנה-לישראל בכללו.

דעוד תוספת ישנה עתה ב"אילן ושלח", לעומת המהדורה המקורית. כמעט עם הופעתה של זו, נפל בנימין עצינוי — אשר במסירות רבה טיפל בהכנתה ובעיבודה — בפעולת-סיור בגבול הצפוני. עתה הוצבה לו יד, בדברי-הציון של אלוף-משנה נחום גולן (כפתח השער "על כמותינו חלל") — נוסף על זו של עצמו, כדברי נ. גולן: — "אל אלה אשר להם הקדשנו את הספר נוסף גם בנימין עצינוי, לוחם חטיבת-האילן, עורך "אילן ושלח", איש העם והשלח".

"על תל נישא כדרומה של אם-המושבות מתנוסס לתפארת בית רחבי-ימים ורבי-תוכן — בית "יד לבנים", מצבת הזכרון רבת-ההוד לגיבורי פתח-תקוה שחרפו נפשם במלחמת העם למען תקומת מולדתם". ע"י שורות אלו נפתחת ההקדמה לספר מיוחד-במינו — "מסיפורי בית אחר" — המופיע עתה בהוצ' "מערכות". הוא מיוחד לארדוקא משום שבעיקרו נועד הוא לבני-הנעורים; שהרי ספרים כאלה (כך — מעטים מול רבים" לא. ויינברג ועוד) כבר הוצאו ע"י "מערכות". אך ספר זה הוא נסיון מקורי "לתת פה" למוסד — ל"בית הבנים" של פתח-תקוה ול"דובב" את החפצים והכלים, רוויי הזכרונות והמשמעות, השמורים באותו בית המשלב בתוכו יסודות כה רחוקים, לכאורה, והימה כבית-נכות, מחד-גיסא, ומרכז לנוער מאיך-גיסא. י"ח הסיפורים-הפרקים שבספר זה, מפרי-עטו של ברוך אורג, מרוכזים, מלאחה, סביב כלי או תעודה מסוימים, מאלה השמורים ב"בית הבנים" והממחישים לבני-הנעורים את המעשים והמופת של העבר. יריעת הספר משתרעת מימי השמירה וההגנה-במחלתה, דרך מבחניה של מלחמת הקוממיות, עד אל קרבות מסע-סיני.

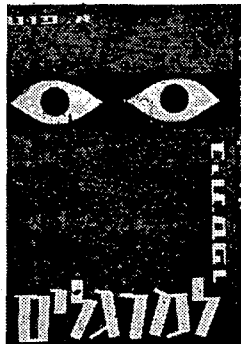
בהקדמה ל"גבעת קדל-חזיר", מאת הסופר הצבאי
הנודע גנ. ס.ל.א. מרשאל, אשר הופיע לא מזמן בעברית בהוצאת
"מערכות", נאמר בין-השאר: — "רחוק ככל שיהיה מקום-ההת-
רחשות שבסיפור זה, הרי לא מעטות בו תמונות-אדם ותמונות-
מצב אשר יש ונראות כתצלומים, בלתי-רחוקים במרחב ובזמן.
ועוד: — קשה לתאר מסקר או לוחם, בעל זכרונות משלו, אשר
לא יבחין בכל חריפותם — וטיבם הקולע — של הלקחים הכלולים
בסיפורו ובניתוחו של ס.ל.א. מרשאל".

אכן, סיפור זה על "גבעת הדמים", שעל פניה תעו ועליה ניסו
בזר-אחריו להשתלט פלוגותיו השונות של הרגימנט האמריקאי
בקוריאה הרחוקה — ודאי שלא-מעט מהתיאורים והלקחים שנת-

קשרו בו יראו כקרובים ללבם של מאות בחורים ישראלים, אשר פרצו ולחמו בתוך מיצר גאיות נפתל
שבטיני, ועל הרכסים שמשגי עבריו. אולי אחת הבחינות המענינות ביותר שבספר מנתח ומאלף (ורווי-
עלילה) זו היא ההזדמנות להשאות, מצד אחד, את דמיון המצבים, שעל אותה גבעה ושבגאיות-המיתלה —
ואת שוני ההתפתחות בשתי פרשות-קרב אלו, כפי שהתבטא במהלך האירועים, ונתגבש בסיומם.

העובדה כי "בית-הספר למרגלים" לאלכסנדר פוט

הופיע זה עתה במהדורה השניה, כארבעה חדשים לאחר מהדורתו
הראשונה — מעידה לא רק על המגרה ומעורר-הסקרנות שבנושא
זה, נושא הריגול והמרגלים. ניתן להניח כי יש בעובדה זאת גם
משום ביטוי לסגולותיו של הספר: העובדות ורצינות-הגישה
שבו, הסברתו הבהירה והעניינית את סוגיותיו ה"מקצועיות"
הסבוכות של ארגון הריגול ותפעולו, והתיאור המובן-לכל שהוא
מתאר את הכשרתם של ה"סוכנים" לעתיד. במדינתנו, אשר לרוע-
המזל נתברכה בשנים האחרונות במספר משפטי-ריגול שרישומם
היה ניכר למדי, בודאי שישנו ענין חיובי בכך כי מספר גדול
ככל-האפשר של אזרחים יעמוד על חזיון ממאיר זה המכונה
"ריגול", ועל הצורות בהן הוא מוצא גילוי לעצמו.

לא "ספר" הוא, לכאורה, הסיפור על קרב מיצרי-

מיתלה הממלא את חוברת קכ"ד של "מערכות" (שהופיעה עם
יומסיני ש.נ.). אך בעלילתו הדינמית, ובניתוח התפתחות האירועים
שבו, ודאי שראוי הוא לציון כזה הניתן לספרים החדשים המו-
פיעים בתחום הצבאי, ויעידו על כך, בין השאר, אף ההדים
שנשמעו בעתונות הישראלית — אך אולי עוד יותר מזה תעיד
תחושתם של אלה אשר "היו שם". דומה כי לא תהיה זו התברכות
שוא או התייהרות ספרותית נביבה כאם נציין כי עם תיאור זה
של אחד הקרבות הדרמטיים שבתולדותיו של צה"ל הגיעה הכתיבה
הצבאית הסיפורית-ההיסטורית שלנו ("היסטורית" כאן — לא-
דוקא במובן של פרטנזיות לכתיבת-היסטוריה — כי אם, פשוט,
לציון העובדה כי המדובר הוא בסיפור של מעשים שהיו) אל

רמה חדשה. יש ויש ענין בכך שמספר גדול ככל-האפשר של אנשי צה"ל, ושל אלה אשר מעשיו של
קרובים ללבם, יקראו ויהרהרו בתיאור זה — המושחת על יסודי-נאמן.